

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Аптріористичність в народній роботі.

Русини зійшли від якогось часу у всій своїй акції народній і суспільній на поле чистої доктринерії. Стало ся се як-раз тоді, коли починалисьмо приходити до свідомости, що й ми є народом, що й нам належать ся всякі права живого народа. Освідомленє се прийшло трохи за пізно, бо стало ся оно тоді, коли інші народи далеко випередили нас. В прикрім положеню став Русин; з жалем глядів на окружаючі его події і обставини, а любов народа казала єму шукати дороги спасеня для него — і то шукати як найскорше. Русини, не маючи у себе взірців, як би зачати культурну роботу народного відродженя, кинули ся без надуманя на поле обструкції, на поле чистої думки і способом дедукції, найшовши у чужих народів ріжні готові системи, стали їх переносити і приновляти до своїх потреб. І сим способом станули ми на поли чистої аптріористичности і дедукції у всіх наших справах народних.

І дивне диво, коли в умістностях, в філософії прийнято нині досвідченє і здоровий розсудок, то в народних і політично суспільних справах, що як-раз займають ся реальними відносинами і потребами практичного житя — стоїть у нас теория, странсценденталїзм, абстрактна система. Дивуватись сему нам не вільно, сли зважимо, хто взяв а властиво хто має взяти рускі справи в свої руки. Справи нашні могла взяти в свої руки лиш наша інтелігенція, котра не творила історії народно-суспільної і котра в додатку образувала ся на самих абстракційних теориях і системах — теориях і системах чужих. Наслідком сего стає кожний з нас омотаний мов та повкївниця своїм волокном, цілою сіткою те-

орії і системи, а вибрати з такого лябїренту не легка то річ.

І треба великої независимости духа, щоби пірвати ту сіть, щоби прийняти нові, короткі і прості дороги.

Ми стоїмо всі під сильним впливом управи дедукції; в наших виображенях володіє лиш абстрактна система. Ціла наша акція се сварня бї принципі, о системи, о засадничість роботи народної. Наш рух суспільно-народний подібний зовсім до Геглївської філософії. Тільки біда, що спір о філософїчні принципі не відбиває ся на житю народів. Ми не прямуємо, щоби наші відносини розвивали ся природно, щоби виробляли ся звільна, але постійно з фактичних відносин. Ми одним замахом, наданєм якої там абстрактної системи, хочемо завести царство небесне. Чиж не так діє ся? Нехай з нас хто тільки спізнаєть якусь ідею, котру автор виснував дорогою абстрактної дедукції, та нехай та ідея льогічно представить ся нам доброю і для нашого народу, ми переймаємо єї в мить.

Що жиє, то й рухає ся. А рухатись можна не инакше, тільки після своєї будови, після обставин, після сил і після ви-мог місця і індивідуальних способностей. Змінити ті права руху в теорії не дасть ся, тільки треба змінити передше саму істоту, єї силу, єї потреби, єї місце і т. п. Се елементарна основа, котрої не вільно нам поминати в акції суспільно-народній. Місто шукати ріжних ідей, систем, належить нам звернути ся на дорогу практичну. Праця для народу се будова. А кожду будову мусить ся починати з долу, мусить числити ся з материялом, місцем і средствами.

Поминаючи вже дедуктивність нашої суспільної роботи, на жаль ми понали ще в гірше положенє, бо не маємо своїх питомих, дедуктивних систем. Всі нашні теорії се чужі. Але система, хотьби і своя,

хотьби як красно утворена, хотьби у ній все відповідало собі так, як у музиці, то прецінь і найнаївнійший чолокїк не заперчить, що чистої гармонії в відносинах дійсности нема. Людскість має вже надто багато тих систем, де в теорії все годило ся, як в добрім численю, а в дійсности зовсім они хибляли.

Вправді система є повсюди, навіть і в розбурханих філях моря, але людський ум не в силі обняти нескінченої комбінації рухів. Те саме можна сказати і о відносинах суспільних: є і тут система, але обняти ті вічно змінні вібрації людского житя в цілости не дасть ся. Меуер, професор в Інсбруку прїрівнав всякі системи зі стичною колеса, котра в одній точці загального колеса правди доторкує, а чим дальше консеквентно єї поведе ся, тим дальше віддалює ся від правди.

Длятого мусимо стеречи ся того замилуваня в системах, особливо коли читаємо і пишемо. Читаючі мусять длятого пильнувати ся, бо ударає їх консеквенція і льогічність, то-ж чому не переняти ся тим, що таке гєніяльне і так много обіцює, як не вірити, коли то математично дасть обчислити ся. А писателї? Тї з гордостю споглядають, як одна консеквенція виходить льогічно з другої, як їх думки держать ся купи, мов яке склеплїне. І ошоломлені власними думками хотїли би з людий, подїбно як з цегол, утворити будинок.

Такі системи не дадуть ся перевести в практиці, бо рация їх бутя то регіонні думки, їх царство не на землі. Робота для таких систем є проте змарнованєм людскої праці, але про се поговоримо иньшим разом.

17
Пригоди в ніч під новий рік.

Новеля Генрика Чокого, перевід С. Єзерского.

(Дальше.)

XI.

Скоро Пилип на дворї найшов ся, скинув він чим скорше капелюх, завинув у шовковий плащ, а взявши се під паху, побїг вздовж улиці до цєркви св. Григорія.

Там стояла вже Рузя в углї побїч високої церковної брами і ждала на нього.

— Ах, Пилипе, любий Пилипе! — рекла до него, як скоро его пізнала і стиснула его за руку. — Яку ти менї зробив утіху! О, які ми щасливі. Бачиш, я не мала ніякої приємности у моїх подруг. Славити Бога, що ти вже тут. Я стою вже тут майже пів години і мерзну. Однак від великої радости не думаю зовсім о зтудени, котру зношу.

— І я, мила Рузенько, дякую також Богу, що я знов при тобі. Нехай чорт бере усі дурниці великих панів. Иньшим разом розкажу тобі о тих шалених моїх виступах. Скажи менї серденько, як там тобі веде ся? Чи ти мене хоть трошенька любиш? Е, ти Филіпе став тепер великим паном, тож я мущу тебе спитати ся, чи ти мене хоть трошенька любиш?

— До сто бісів і звідки-ж ти вже знаєш, що я був великим паном?

— Таж ти менї сам сказав Пилипе. Коли-б ти тільки не став гордовитий, коли ти тепер так страшно богатий. З мене убога дївчина і для тебе певно за кєпська. Але, Пилипе, я вже собі так міркувала, що коли би ти мене мав покинути, так бачиш, я волїла би, щоби ти менї став огородником. Я б на смерть заїла ся, коли би ти мене мав покинути.

— Рузю, скажи менї, що ти ту плетеш? Я був пів години князем, але се було тільки жартом; однак, як довго мене ноги носять, не зроблю більше такого жарту. Я маю вправді ще при собі пять тисячів золотих, котрі я дістав від одного мамелюка. Сї все-ж то могли би нас обоє з нужди видобути, так щож, се не моє.

— Ти дивно говориш, Пилипе! — сказала Рузя і подала єму тяжкий гамак, котрий она від князя одержала. — Ось возьми назад твої гроші. Они здають ся менї у швальнім мішочку майже за тяжкі.

— Що я маю зробити з так великими грїшми? Звідки ти їх маєш Рузю?

— Таж ти їх виграв на льотерії, Пилипе.

— Що? Я виграв? А менї прецінь сказали у ратуші, що мої нумери не вийшли! Бачиш, я ставив і надїяв ся, що терно могло би нам на

прдане найти ся. Однак, коли я прийшов по полудни за пізно до ратуша, сказав менї огородник Червоний: Відний Пилипе, ти ні одного нумера не трафив. Гурра! Отже такой виграв. Тепер-же куплю найбільший огород, а ти станеш мою жінкою. Але прецінь, скїлько-ж то я виграв?

— Пилипе, чи ти у сю новорічну ніч похмелив ся? Ти мусиш лучше знати, кїлько ти виграв. Я глигнула лиш крадькома у моїх подруг під столом у гаман і аж настрашила ся коли-м побачила блєск одной золотівки при другій. Тодї подумала я собі, тепер не дивую ся, для чого Пилип став так дикий. Однак сего не мож було тобі за зле брати. Я сама рада би тобі кинути ся на шию і наплакати ся до сита з радости.

— Рузю, коли ти хочеш кинути ся на шию, я вжеж можу звєсти. Однак в тїм якесь непорозумїне. Хто тобі привїс сї гроші і сказав, що се за мою льотерийну ставку. Я-ж маю мою льотерийну картку у себе в дома і ні один чолокїк о ню в мене не допоминав ся.

— Не жартуй но, Пилипе. Ти сказав менї се сам перед пів годиною і дав менї єам сї гроші.

— Рузю, надумай ся. Я бачив тебе нинї рано при виходї з Служби Божої, коли ми з

Д О П И С Ь.

(Вибори до Ради громадської в Бенеї.)

Село Бенева лежить в повіті підгаєцькім, недалеко Тернополя. Не багато ріжнить ся оно від иньших сіл галицького Поділя. Так само як і многи иньші рускі села по довгих літах темноти та заупустія, збудило ся вкінці до нового життя, та поступає, хоч поволи на дорозі розвою.

Праця щирих труженників не остала без успіху. Она стала тим зерном, киненим на урожайну землю, котре кільчить ся, виростає, та красить відтак загін рідного поля гарними цвітами. Нині маємо там вже «Читальню», християнські крамниці, багато селян з того села є членами руских товариств, та предлатниками руских часописий. В «Читальни» поучають ся селяни в многих позиточних річах, та набувають потрібних відомостей. Велика ріжниця заходить вже на перший погляд між давнішим селянином темним і непросвіченим, а теперішнім, котрому отворились двері на шлях просвіти. Тут зрозуміли, хоч аж тепер селяни цілу вагу і значіне своїх політичних прав, тож при всяких виборах знають уже, кому віддати свій голос, та не пійдуть ніколи за підшептами паньських агітаторів.

Але поступ в тім взгляді у бенеєвских селян показав ся в цілій повні при онодішних виборах до Ради громадської. А треба тут замітити, що Раду громадську і Зверхність мало село Бенева, як найгіршу. Цілу власть і верховодство захопила була в свої руки кілька канайцятых богатих селян, а бідніші селяни не мали при тім найменшої участі. Заряд громади справовано в спосіб аж надто знаний, бо майже традиційний у наших селах. Всякі надужитя, несправедливости і переслідуваня чесних людей, що задумували завести в своїм родинім селі нові, справедливі відносини — се був хліб насущний. Найбільше доказував начальник громади п. І. Музика. І трудно було що против него порадити, бо сам п. староста протегував его і називав «wzogowu-m wójt-ом». Хоч село Бенева чисто руске, мимо того цілу переписку зі всіма властями удержувала славетна Зверхність громадська — як се зрештою діє ся у багато наших селах — по польски.

Отже щирі і просвічені селяни постановили собі вибрати порядну Раду громадську, що би і Зверхність вибрати таку, що запровадила би в селі иньші ліпші відносини. При виборах наступили звичайні перекупства, часом лиш обіцянки зі сторони богатих, а при голосованю традиційні надужитя. Се пошкодило дуже цілій справі, але всеж таки так в самій виборчій акції, як в результаті виборів бачили ми значний поступ. Всеж таки наступлять тепер хоч в члеста ліпші відносини та порядки і змінить ся заряд громади в користь горожан села.

Маємо отже надію, що так загал бенеєвских селян, як і їх світли провідники, не знеохотять

собою дотично наших сходи́н у сю ніч умовляли ся. Від тоді ми прецінь з собою не виділи ся...

— Окрім перед пів годиною, коли я твое трублене зачула і тебе до Штайнмага в дім закликала. Але що за клучок маєш під лахою? Для чого ходиш у ту студену ніч без капелюха? Пилипе, Пилипе, бережись! Сі великі гроші могли би з тебе зробити легкодуха. Ти певно сидів у якій господі і дозволив собі більше, чим був повинен. Чи не так? Що ти ту маєш за клучок? Госноденьку, таж се шовкові жіночі сукні? Пилипе, Пилипе, де ти бував?

— Певно, що перед пів годиною не при тобі. Гадаю, ти хочеш з мене насміяти ся. Говори, звідки взяла ти сі гроші?

— Скажи перше, Пилипе, звідки ти маєш сі жіночі сукні? Де ти бував?

А коли обоє нетерпеливились, хочачи почути одвіт, а не було одвіта, стали они себе по троха взаіменно підозрівати і перемовляти ся.

(Далі буде.)

ся сею частинною неудачею, а возьмуть сяще з більшим запалом до праці, для добра свого рідного села, бо всеж таки і з дотеперішних їх трудів показали ся не аби-які успіхи.

Під знаменем просвіти пійдуть они зі всіма засобами своїх сил між своїх селян, понесуть їм просвіту та науку, рознесуть поволи темноту та розібють, а щира їх праця і труди будуть видавати щораз гарніші овочі, аж допровадять до цілковитої побіди, аж запанує мир і щастє в ріднім їх селі.

Що робить ся на провінції.

Все, що хочете, напишу вам, тільки не кажіть мені писати про роботу по селах і провінціонálních містах. Инакше перестану бути кореспондентом вашим. Щоби писати про роботу, то она мусить бути. А провінція каже, що она не дурна робити; для неї вистане, як осудить тих, що роблять, або тільки мають охоту робити. Про вечерниці св. Андреївскі або Николаївскі нема що писати, а так само про отворене читальень і окликуване політичних зборів. По отвореню, річ природна, наступає замкненє, сли аранжери совістні, а сли ні, то в теорії існують такі інституції, а в практиці самі основателі обходять їх з далека. Оно й так мусить бути, бо тоді Русин мусів би робити замість нарікати і не так легко дійшов би до слави патріота, бо робити треба уміти, а нарікати кождий втне і не зфорсує ся. Політичні збори, як радикали ласкаві на них явити ся, то ще пів біди, бо бодай чоловік довідає ся, що є якісь попи, мужики, буржуазия, програми мінімальні. В противнім разі і того чоловік не знає. Давніше то бодай на таких зборах довідали ми ся, що Русини то нарід, тепер від часу консолидації, не вільно говорити сего, бо пропала би консолидація.

По провінціонálních «бесідах» нема життя. Часописий тут не читають, бо Рутенець, хоть сам нічого не робить, то однак не є позбавлений вражінь і цікавости. Він пійде до кофейні або на залізничий дворець, купить дневник і приходить на «бесіду» гордий, що може розповісти тайни. А робить се в той спосіб: Знаєте панове, нині одержав-ем вісти від одной високопоставленої особи, але імя єї се секрет. І розповідає ті вісти, котрі на торзі вичитав, в надії, що прочі подумают собі: А то великий чоловік, він має не-аби-які зносини, пійде в гору, треба осторожно з ним. Якийсь час се уходить, доки не знайде ся другий подібного рода спеціаліст, котрий викпить всі ті вісти і его зносини. — Рускі дневники читає ся тоді тільки, коли хто похвалений або поганьблений, або коли там є автор якої дописи. Сей бідачико тоді пінє, щоби спонукати других до прочитаня і похвалени. Але часом весь труд остає даремним. — «Рускі дневники для селюхів». Се оклик дня.

Вісти політичні.

В Вілях коло Грацу відбули ся вчера великі збори виборців, скликаних пос. Штайнвендером. Збори виступили против нової тактики німецької опозиції і домагали ся від пос. Штайнвендера більше енергії і беззглядности в парламентарній обструкції. Пос. Штайнвендер відповів пристрасно, що вже має досить того нужденного життя посольського і готов зложити мандат, коли на зборах виборців, які скличе незадовго, проявить ся хотьби лише поважна опозиція против него. Бесідник висказав ся, що радше піде разом з соціяльними демократами як з німецькими радикалами. Ті слова прийняли збори окликама невдоволення, хотій з другої сторони протестували соціяльні демократи. Зчинив ся гамір, серед якого посол Штайнвендер не міг говорити. Німецькі народовці зачали сьпівати «Wacht am Rhein» а соціяльні демократи заінтоновали собі-ж «Піснь праці» — з того вийшла котяча музика, котрій зробив конець правительственний комісар, розв'язавши збори.

Угорський сойм розійшов ся вчера на сьвята. Важною на тім засіданю була бесіда пос. Гораншикого. Мимо того, що бесідник виступав з тяжкими закидами против словности і чести Банфіого, і лівця шалено оплескувала ті обви-

нення, президент з віку Марадаш очивидно симпатизував з тими выводами. Коли овації лівці переривали часто бесіду, президент сказав так: Звертаю ся до членів палати з просьбою, щоби не переривали окликама сеї надзвичайно важної бесіди, що може поінформувати цілий край про незнані до тепер випадки. При кінці засіданя президент з віку замкнув наради такими словами: Нехай палата дозволить мені просити панів послів, щоби ми, котрим лежить на серци оборона конститудійних прав нашої вітчизни, мали се перед очима, що не позволимо нічо підириняти на перекір добру нашого люду, на перекір славі нашого народа, на перекір нашій самостійности і независимости, желаю панам веселих сьвят!

Князь Юрий грецький, як телеграфують з Атин, отримав вельми сердечне письмо від королевої Вікторії. Король Гумберт і президент Фор пришлють ему також подібні письма через своїх амбасадорів. Так отже початки правління кн. Юрія настали під користними авспіціями. В четвер князь обїздив місто. Населене витало его оваційно. Місто було ілюміноване; лиш улиці, де живуть самі Турки, замкнуло було військо. Князь прийняв у себе єпископа, рабіна, представителя віроісповідної магомеданської громади і відвідав магомеданську святиню.

На мурах домів в Кандії розліплено проклямацію кн. Юрія. Проклямація висказує надію, що розпочате на Креті діло мира напевно принесе добрі результати. Князь обіцяє зробити все, що буде в его силі, аби привернути на острові спокій і довести відносини до доброго стану, хоч признає, що довершенє діла успокоєня острова, за-для чого він прибув сюда, стрітить ся з великими перепонами.

В сенаті Сполучених Держав відбула ся розправа над предложеном правительства що-до будови каналу морского через Нікарагуу, котра має для Європи велику вагу. Треба бо пригадати собі, що два роки тому заключило було правительство американське з Англією, Нікарагуою і Костарікою умову, силою котрої будучий канал мав мати характер межинародний. Причиною до заключеня єї умови було се, що пять республік середущої Америки передтим звязали ся в союз, щоб боронитись від переваги Сполучених Держав. Від того часу відносини змінили ся дуже, бо хитрі Янкеси зуміли інтригами розбити той союз і саме дві неділі тому перестав він існувати. До того перебіглі Янкеси закупили 80% землі нікарагуанської і тепер мають рішаючий голос в тій республіці. В дійсности відносини Нікарагуи до Сполучених Держав є ідентичні, як Бухари до Росії. Тимто хитрі Янкеси не хотять вже й чути о умові з Англією що-до міжнародного характеру каналу. Ухвалено, що канал має позістати власностию Сполучених Держав і під їх виключним зарядом. Нікарагуа і Костаріка одержать тільки акцій, щоб їх дохід рівнав ся доходу землі, котру займе канал, а прочі акції остануть власностию Сполучених Держав. Розуміє ся, що Англія тим способом одержить мимо заключеної умови, велику дулю. Вправді сенатор Гоар пригадав в часі згаданой розправи, яка то солodka була Англія для Сполучених Держав в часі війни з Іспанією і предкладав, щоб Сполучені Держави для захованя декорум старали ся дорогою дипломатичною розв'язати умову що-до межинародного характеру каналу. Однак сенатор Морган, великий спекулянт, приятель і поплечник Мек-Кінлея спротивив ся внесеню Гоара мотивуючи, що коли Сполучені Держави почнуть ждати на позволенє Англії, то будова каналу не розпічне ся і за пять літ. «Річ з каналом — говорив хитрий Янкес — представляє ся так. Або хочемо его мати виключно для себе і то є наше остаточне рішенє, або ще не рішилисьмо ся. В першім случаю не потрібно ніяких дипломатичних пересправ з Англією, лиш берім ся до роботи, а сли би нам хто хотів перепиняти, тоді почнемо пересправляти». — І на тім стануло. Очевидно Англія не схоче задрати ся з Америкою, бо могла-б стратити Канаду, а характеру межинародного для каналу не виборела би. Однак се гарна ілюстрація, як Янкеси задивляють ся на вартість умов дипломатичних, котрі в житю все

одно, що контракти. Після погляду Янкесів, коли умова не вигідна, тоді зриває ся її безцеремонно, а противникови показує ся кулак. Вправді і в Європі дїє ся подібно, але тут уміють бруталність прикрити красними фразами, отже видно якийсь встид, коли Янкеси і сего не знають.

Будь-що-будь, фактом доконаним стало се, що канал стане виключно власностию Сполучених Держав, а се буде мати страшні наслідки для європейської торгівлі з Азією і для значіня західної Європи в Азії в загалі.

НОВИНИ.

— **В день скликаня сойму** т. є. 28 с. м. відбудуть ся богослуження: о 9 год. рано в церкві св. Юра а о 10-ій в катедрі латинській. Торжественне отворене сойму о 11-ій перед полуднем. На порядку деннім поставлено перше читанє 94 справоздань краєвого виділу. — Білети на I. засіданє сойму буде видавати канцелярія соймова [в будинку соймовім на I. поверсі] ві второк 27-го грудня межи годинами 11 а 12 в полудне, а на слідуючі засіданя від 6 до 7 години вечером, день перед засіданєм.

— **Рускі послі соймові** зберуть ся дня 27. с. м. в одній з соймових саль на вступну нараду щодо становища, яке в виду критичного положеня Русинів належить їм заняти.

— **Рух в товариствах.** Загальні збори членів товариства філії «Просвіти» в Бродях відбудуть ся в середу 28-го грудня з отсею програмою: 1) о 9-ій годині рано богослуженє за упокійних членів; 2) відкритє зборів в комнатах «Рускої Бесіди» і справозданє виділу; 3) відчит про значіня Котляревського; 4) квестії економічні; 5) внесєня членів; 6) вибір нового виділу. — Збори «Рускої Ради» в Бібрці відбудуть ся дня 29-го грудня с. р. перед полуднем; в програму вйдуть реферат о теперішнім положеню галицько-русского народу і реферат економічний. При тій нагоді буде полагаджена справа крамниць в бобрецькім повіті. — Загальні збори рогатинької філії Товариства педагогічного відбудуть ся дня 27-го грудня перед полуднем в мужескій школі в Рогатині з слідуючим порядком деннім: 1) справозданє з діяльности виділу; 2) справозданє касове і вибір контрольної комісії; 3) вибір голови і членів виділу та їх заступників; 4) відчит; 5) внесєня членів.

— **Викритий злочин.** В другій половині сего року пропала в Борщеві служниця Івана Терлецкого, Олена Терлецка. Жандармерия зачала за нею глядати і викрила, що Олену утопив єї службодавець а заразом стрий в Прутї. Злочинця арештовано оноді в Снятині і віддано судови.

— **Знищенє убийчого оружя Люккенюго.** В Женеві відбуде ся вєкорі в присутности урядників австро-угорского посольства торжественне знищенє пильника, котрим Люкені убив бл. п. Цісарєву, та звярідів ужитих лікарєм в готелі Бо-Ріваж для сконстатованя смерти. Діє ся то звичайно зі всіми убийчими оружьями, ужитими против пануючих, а то з подвійної причини. Головно тому, що хочби їх і добре укрито, все таки може лучити ся, що колись виставлено би їх на публичний вид для вдоволеня загальної цікавости. Також є повірє з XV-го столїтя, що істнованє зварядів, які послужили до убийства монархів, може бути грізним для їх наслідників. Аж до часу замаху на іспанську королеву Ізабелу в 1852 р. всі такі оружя нищено в той спосіб, що деревляні части палено а металєві розбивано. Однак штилет ужитий Моріном на іспанську монархию був такий твердий, що опер ся всім пробам знищеня і аж в хемічній дорозі при помочи гризучих квасів удало ся єго знищити. Від того часу нищать в той спосіб всі подібні оружя, ужиті против коронованих голов. Послїдній раз знищено пістолет, з котрого стріляно перед роком до грецкого короля.

— **Велика експлозия пороху** лучила ся в хіньскім таборі під Ганг-чау. На просторони одної англійської милї квадратовой (чотири англійські милї ідуть на одну нашу) всі доми збурені. Понад сто хіньских жовнірів убитих. З Європейців ніхто не згинув. Значно ушкоджені також будинки французської і американської місії.

— **Конрад Фердинанд Маєр.** Дня 28. грудня умер в своїм домику близько Ціріха в Швайцарії Конрад Фердинанд Маєр, один із найбільших поетів новочасної Німччини і безперечно найбільший майстер на полі історичної новелі. На літературне поле він виступив маючи звиш 40 літ а вмер у 73-ім році життя. Весь єго літературний доробок містить ся в вісьмох невеличких томах, а про те нема сумніву, що психічна хвороба, яка перед кількома роками витрутила єму цєро з руки, була наслідком перенатуги в праці. Кождий єго твір, се здобуток величезної праці і глибоких студий, алеж бо й стоять перед нами єго твори як виковані з

бронзу. Між єго поетичними творами крім дрібних віршів, ліричних і епічних (з них децє звїзє Русинам з перекладів в «Житю і Слові» і в «Літ.-наук. Вістнику») визначуєть ся особливо поема «Huttens letzte Tage»; між єго новелями найкрасні «Jürg Jenatsch», «Die Hochzeit des Mönches», «Der Heilige», «Angela Borgia», «Die Versuchung des Pescara».

— **Фантазия чи правда?** До найцікавіших загадок, які чоловік силкує ся відгадати, належить спосіб будучого людского життя на землі. Бо й дійсно, на вид так многих і великих культурних здобутків та епохальних винайдень не один чоловік рад би увияти собі далеку будучність. Знаний англійський писатель Lathrop помістив у одній часописи ворожби американського мудрця Едізона. За сто літ, каже Едізон, не буде на землі жадних міст, але самі села і оселі, розсіяні серед чудових краєвидів, на сьвітнім воздуху. Тут, в найвідповідїйших санітарних услївах, будуть працювати всі після своєї волі і потреби. Всякі штуки і літературу будуть мати дома; потиснуть лише гузик, а — фонограф сам відчитає їм найновїйший твір славного писателя. Всяких вістий газетярских достарчить нашим потомкам телефон. При помочи театрофонії і тетроскопії можна буде дома слухати і придивляти ся театральним представлєням. Зручно розставлені підводи будуть перевозити від оселі до оселі вистави красних штук, образів і статуй. В електричних поїздах будуть їздити воздухом наоколо землі, а в протягу 8 годин і 8 мінут можна буде відвідати крєвних, що перенесли ся з землі на планету Марс. Розуміє ся, що при таких обставинах шезне милїтаризм і алкогольїзм, котрий стане так огидним, що єго будуть давати лише злочинцям за кару. Зьвірята будуть жити свобідно і щасливо на землі, бо чоловік вже не буде уживати їх до праці, а їх мясом буде бридити ся. Таке то щастє буде на землі за сто літ, але нас тоді не буде. Знамениту фантазию має американський винахідник.

— **Розводи у Франції.** Париский дневник Reti te Republique подає статистику розводів у Франції, котрих число дійшло в сїм році до 759, підчас коли в Англії зголошено їх лише 74. Показує ся дальше також, що з департаментів католицких приходить звичайно дуже мало подань о розводи; походять они переважно з департаментів соціалїстичних і радикальних.

— **За грошем.** В Варшаві прийшов до одного хірурга якийсь молодий чоловік і просив, щоби той зробив на нїм операцію. Видячи на погляд зовсім здорового молодця, хірург запитав, що єму хибує. Молодець відповів: — Мене нічо не болять, лише, прошу пана доктора, я хотїв би бути живото-бєсїдником, бо столярка дає лихе удержанє, а мені казали, що по витягненю «кількох кишок можна говорити животом так як той, що я єго бачив в цирку і за що брав дневно сто рублів. Я готов троха потерпіти, але пізніше дороблю ся майна. — Лікар засьміяв ся і вияснив річ аматорови животомовства, почім той повернув опять до столярки.

— **Вистава в Парижі.** Якийсь п. Саррон хоче приладити на виставу в Парижі стїжковату карабінову кулю, котра-б містила в собі 10 до 12 осіб. В тій кулі будуть, розуміє ся, скляні шибї. Єї будуть підносити до висоти 1000 метрів, а відтак свобідно пускати в діл. Для цікавих пасажирів не буде жадної небезпеки при надзвичайно скорім спаданю кулі, бо она буде мати відповідні пружини і падати буде у воду. На виставі зладять також великий чортівський млин. Він буде опирати ся о шпиль вежі Айфля і о другу вежу тої самої висоти, що єї спеціально до того поставлять. Хто схоче посїдати в вищих сферах, то вступить до реставрації, до котрої буде прикріплених шість великих бальонів. Плятформа помістить 400 осіб, а комунікація з землі буде відбувати ся також бальонами.

— **Хіньська реклама.** Купці і всякі промисловці в Хінах мають спосєби, щоби звертати на себе не тільки очі купуючих, але і їх уши. На ріжні товари суть особні роди бубнів, свиставок, сопілок, на котрих купці вигравають і вибивають. Чим ліпше який інструмент чути, тим більше є купуючих. Нам не треба Хін, у Львові Зарваниця сто раз голосніша без всяких сопілок і бубнів. Годї туди перейти чоловікови, щоби єго жидки і жидівки на кождім кроці не тягли за поли до склепу, та верескливо не захвалювали свого краму.

— **Несподіваний скарб.** Одна пані в Парижі хотїла пристроїти свій салон після всхідного звичаю і тому амовила потрібні річи у вірменського купця. При перевозі меблів зломала ся нога в однім кріслі, що вартувало 40 франків, а з неї посипали ся перли і дорогі каміні. Пані, що була магазинєркою, хотїла веяти поломанє крісло, однак Вірмен запротестував справа пішла перед суд.

— **Дорога памятка.** Є у нас дивний звичай палити листи зараз по перечитаню. Кілько то приятних споминів пускає ся в непамять, кілько золотих слів любови і поважаня гине в клубах диму. Автор листу нераз добре намучив ся,

щоби складно перенести свою думку на папір, а всео тільки на то, щоби єго слова понесли ся з димом і розприснулися в забутю. — Гарна цвїтко, чи думаєш ти тоді, коли кидаєш лист від батька або від матери в піч, що в тих словах містить ся найгорячіша любов родичів, що кожда буква то суть життя люблячого тв батька або матери? Або коли нищиш лист від товаришки, забуваєш, що там криєсь іскра сердечности та привязаня; не може она показатись на зверх, лише укриває ся в словах. А чи ті карточки, що їх писала дрожача рука приятеля, не становили би пізніше дорогої памятки для вас обоїх, чи не пригадували би красних, молодечих хвиль без журби та горя? Але листів з чорними краями певно не поважиш ся спалити. Тих вже нема, о котрих там писано; лишєнь згадка про них лишає ся в листах. Такий лист прочитати, значить то само, що говорити з тим, кого неумолима смерть на віки з поміж нас видєрла. Правда, що не будеш більше листів палити?

— **Які вигляди на подружє має жєнщина?** В Парижі вийшов альманах Гашетте на 1899 р., де находимо відповідь на то питанє з наведєнем статистичних чисел. З кождим роком змєншаєсь у всіх державах число весїл. Нема вже случайв, щоби побяралися 15-літні дівчата з 18-літніми хлопцями, а запал до женячки у 25-ї а навіть 30-літних молодців остиг тепер більше, як давніше у 20-літних. Та непотїшаюча проява даєсь замїтити всюди, а де она покаже ся, упадає число уродин. Вигляди отже гарної дївчини на замужє не суть такі сьвітлі, як передє і стають ся що-раз меншеє користні. Хтось думав би, що дівчата від 15—20 літ найбільше виходять замуж. Тимчасом так не є; статистика подає, що в Парижі на 100 тільки 13 в тім віці виходить замуж. Для 20—25-літних дівчат вигляди на подружє суть ліпші. На сто дівчат находить 36 мужа. Рік 25 є для дївчини переходовий, чим старша, тим менші вигляди на вінчальний вінець і так: до 30-го року ще 22 на сто виходить замуж, від 30—35 тільки 12% від 35—40 літ 6% а від 40—45 заледво 5%. На 110 старих 45—50-літних «панночок» тільки одна доживає щастя знайти собі мужа. На видо суть аматори на 60—65-літні старинности, бо на 365 одна стаєсь замужною. Найбільшими суперниками перестиглих панночок суть вдовички; в кождім віці мають они більші вигляди на подружє чим панночки. Дієсь се імовірно тому, що вже перейшли практично школу подружя. З 15—20-літних вдовиць одна на 22 вінчаєсь в другє, а з дівчат в тім самім віці одна на 73. Між 20 а 25 роком життя виходить замуж одна на 8 вдовиць, тимчасом з дівчат одна на 13; між 25 а 35 роком одна на десять; між 35 а 45 одна на 23; між 45 а 55 одна на 68, а між 55 а 65 роком одна на 224. На тисяч вінчань випидає 858 між кавалєром а панною, 66 між панною а вдівцем, 35 між кавалєром а вдовою, а 41 між вдівцем а вдовою.

— **Померли:** О. Андрей Волянський, совітник конєисторії, містодєкан чортківський, парох в Білій в 67 р. життя о 44 сьвященства. — О. Емиліян Чичилович, гр. кат. парох і ювіліат в Войтковій, перемискої єпархії, дня 5-го грудня с. р. в 79 р. життя а 52 сьвященства. — Кліментина з Рудницьких Чарковска-Голїєвска, жена ордината Тадея Чарковського-Голїєвского, посла до ради державної, дня 21 грудня, в Загробєли коло Тернопольа.

Телеграми.

Відєнь, 24. грудня. Недужу гр. Тунову, жінку президента міністрів, відвідали вчєра многі члєни цїсарської родини і цїла відєньска та чєска аристокрація. Нині о 4-ій годині рано гр. Тунова померла.

Відєнь, 24. грудня. Цїсар виїзжає нині рано до Вальзе, до своєї доньки Валєрії, де забавить до 26. с. м.

Прага, 24. грудня. Narodni Listy доносять, що правительство видало до всіх властий в Чєхії поручєнє, аби язикові розпорядженя перестєрігали як найточніше.

Бєрлин, 24. грудня. Коло стації Поєри поїзд особовий, що їхав з Москви до Варшави, зложений з 2 лєокомотив і 17 вагонів, ударив на товаровий поїзд. Наслідки страшні: 5 вагонів потороцєних цїлковито, з людий 15 осіб убитих, кільканаїцять ранених.

Фльорєнція, 24. грудня. Генєрал Єзуїтв Мартіні одержав відомість, що небавом наступить позволенє Єзуїтам повороту до Німєччини, бо центрум домагає ся сєго.

Париж, 24. грудня. Matin оголошує телеграму, що один впливовий муж стану в Льондонї заявив, що війна межи Англією а Францією не дасть оминути ся.

Рудольф Ачкевич

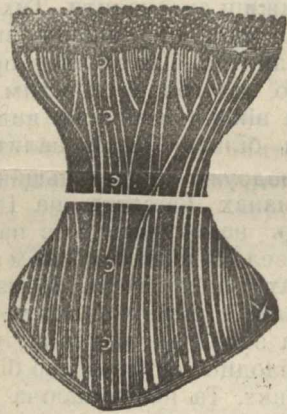
швець,

у Львові, уліця Сикстуска ч. 23. (стара пошта)

поручає готову обув свого виробу, переважно для духовенства і ПП. військових — приймає також замовлення всілякого рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 40—52

Горсети, рукавички, шельки підв'язки, бандажі всіх систем

поручає

Г. ГАЛЯНТОВСКИЙ

У ЛЬВОВІ,

площа Бернардинська ч. 3.

20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДКИ!
ДОСТАРЧАЄ ВСІЛЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕНЕ РИТОВНИЧЕ ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОБІВ З МЕТАЛУ, ЛИТНХ НАШПІЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИ ЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.
ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!!

ГЕНРИК ШАПІРА

Львів, ул. Коперника ч. 3.
(ПОВІЧ АПТИКІ ПЕТРА МІКОЛЯША). 146 22—24

Цінники gratis i franco

Всілякого рода

інструмента музичні

найдешевше в виключнім фабричнім складі

І. Капраліка у Львові.

147 Цінники даром. 21—24

ГАРМОНІОМ

до науки співу церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

За порукою дає на рати. Прошу жадати цінника.

Іван Сливинський

1025 фабрикант органів і гармоніюм у Львові.

Зміна ькоаю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з уліці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасіньского ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і випозичальня

заосмотрена в всілякі зняряди почавши від найбогатших до найскромніших. Цілі урядження для покоїв до спання, салонів, їдалень і др. — Меблі оріхові, ольхові, чорні, також зелізні і гнуті, зеркала і т. д.

Ціни низькі і сталі.

З поважанем

В. Кавфман,

ул. Лукасіньского ч. 1.

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругв, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публіки духовної і світської, надіємо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанем

Дирекция.

Товариство не послуге ся агентами.

Артист.-літературні Новини

гидодять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригіналіза і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уваглююване артистичного викинення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видзвєць: М. Заячківський, Львів, уліця Зиблікевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

прост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посліах почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ІУЮ** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 76—?

Галицний Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі инші находячі ся в обігу 4½% Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицного еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зиблікевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, уліця Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туюток разом упакованч і відсилка franco.

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густо-206 вно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешчане